

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

קח א ממי פניו מהל
אבות הומלאת
הלכה ד:
ק ב ג מיי פכ"ב מהל
אסורי ביאה ה' ח
סג לאין קמ טושיע
אה"ע סימן כב סעי' ה:
ק ד מיי עס הלכה א
טושיע עס סעיף א:
קח ה מיי עס פכ"א
הלכה ז סג עס
טושיע אה"ע סימן כא
קב ו מיי עס פכ"ב
הלכה א סג עס
טושיע אה"ע סימן כב
סעיף א:
ק ז מיי פכ"ב מהל אכל
הלכה י טושיע י"ד
סימן עג סעי' ד:
ק"א ח (מיי פכ"ב מהל
אסורי ביאה ה' ח)
ע"י כמ"מ טושיע אה"ע
ס' כב סעיף א בהג"ה:
ק"ב ט מיי פ"ג מהל
טוטה הלכה א:
פ

תורה אור השלם

1. כי יסיתך אה"ך בן אה"ך או בנה או בתך או אשה או רעך אשר נפשך בסתר לאמר גלבה וגנבה אלהים אחרים אשר לא ידעת אה"ך ואבתיך:
 2. מה יתאוונ אדם ה' גבר על חטאיה
- איכה ג לט

מוסף רש"י

לא יתייחד אדם עם שתי נשים. עשה'ס דעתן קלות וסמימן מתלתינה לעבירה (ע"ז כה.). אכל עס שלג או ארבע שפיר דמי (קטן פ"ג.) לא שנו. דלשה מתייחדת עם שני אנשים (טוטה 1.) מעשה והוציאה עשרה. פרי"ס לאת א"ש וזהו במטה. חן לעיר לעבירה כעין קובי מת שלג יבט (ע"ז כה.) בחוקת מטה לקלקל עמה (טוטה 1.) שמו יבא עליה בדרך. שנין להשקותה ביחולם כ"ד גדול (טוטה 1.)

תוס' ר"י הזקן

מתנ' עס שתי נשים. כ"ש עם אהת. מפני שדעתן קלה וסמימן להתפתות ולא יתראו מחברתה וא"ה היא תעשה כמותה. שני אנשים. האחד ברש מחברו. גמ'. בן מתייחד עם אמו. להכי נקט בן עס אמו לומר שדרך הבן להיות מצוי אצל האם. כל שלשים. ולד דמת בתוך ל' יום אין צריך לא מטה ולא (כריכה) נכילה) ואין צריך אלא ג' ללוותה. מה יתאוונ. כלומר מה מועיל לו האנינות כל זמן שהוא חי יצרו מתגבר עליו. על מדותיו. של הקב"ה על קורותיו הואיל ונתתי לו חיות. וכי גבר על חטאיו. שלא חטא לי ובצדקתו הוא [חי בתמיח]. עשרה במטה. בחוקת שהיא מתה וקלקלו עמה ואשת איש היתה. כשורא. קורה שיש בה משוי לעשרה בני אדם ואינם בושים זה מזה.

רבי שמעון אומר אף איש אחד מתייחד עם שתי נשים בזמן שאשתו עמו. משמע לרצונן אפילו אשתו עמו אסור להתייחד עם שתי נשים ואפילו לרבי שמעון נמי עס שתי נשים ואשתו עמו הוא דשרי אכל עס אשה אחת אפילו אשתו עמו. דפרק אין מעמידין (ע"ז דף כה. ט.) גבי הא דתנן לא תתייחד אשה עמה וצני עלה בגמרא במאי עסקינן אילמא בחד ודכוותה בישראל מי שרי והמנן לא יתייחד כו' ומסקי בשאשתו של עובד כוכבים עמו עובד כוכבים אין אשתו משמרתו ישראל אשתו משמרתו ומדלא מוקי לה התם כרבי שמעון משמע דאפילו כרצונן נמי אסור וצאשה אחת נמי משמע דשרי כשאשתו עמו לכך נראה לר"י (ט) דלרבי שמעון אינו אסור אלא כשאין אשתו עמו דוקא והכי גרסינן ר' שמעון אומר אף איש אחד מתייחד עם שתי נשים וזמון שאשתו עמו יסן עמנן בצונדקי מפני שאשתו משמרתו ואמאן אפילו לרצונן ואפילו עס אשה אחת: **כי ההיא מעשה דההיא איתתא דהוה עובדא ואפיקתיה.** פרי"ס מעשה צאשה אחת שהיתה צוכה ומתאוונת על קבר בעלה והיא עס אדם אחד שהיה שומר תלוי אחד וזהו לו המלך לשומריו וכל אכל האשה ופיתה אותה ושמעה לו וכשחזר אכל התלוי לא מלאו והיה מנטער מלח מפחד המלך אמרה לו האשה אל תירא קח צעלי מקברו ותלחו בנקומו ואפיקתיה לצעלה ותלחו הרי לך שאפילו צענת אנינות מתגבר יכרה עליה אן הקונטרס פירש צ' לשונות בלשון אחד גרס ורצנן כי היה עובדא דההיא איתתא דהוה עובדא ואפיקתיה וה"פ לרצנן אפילו תציר יצרו (ו) כדאמר יש לחוש דפעמים שאין עס אנינות ועושין עמנן כאלו נושאין מינוק מת ויואלין לעבירה כי ההוא עובדא דההיא איתתא דהוה עובדא ואפיקתיה למינוק חי בחזקת מת לעשות עבירה עס ההולך עמה לקוברו ועוד פירש לשון אחר דלא גרסינן ורצנן אלא הכל ממילתיה דצאשה שאלו והכי פירושו כלומר מה יתערעם אדם על חטאיו דיו חיים שנתתי לו כי ההוא מעשה דההיא איתתא כדאי"ן צספר סקידים מעשה צאשה אחת שהיו לה ז' בנים ומת אחד מהם והיתה צוכה ואמרו לה אל תצרי ואס לאו עוד ימות בן אחר ולא שמתה ומת אחר וכן עשתה עד שמתו כולם והיא אחרי כן מחמת שנתאוונת על מדותיו ולהאי פירושא ל"ג דהוה עובדא ואפיקתיה: מלקין

נקורים. ציקור"ש צלע"ז שנקרו מרגנוליס בעיסה: **סולין.** אס עיסה זו של תרומה מיישין שמא שמו התרגנולין ממשקין הטמאים וצעוד המסקה טופח בחרטומיהם נקרו בעיסה ומדקאמר שני דברים הללו עשאום כמי שיש צו דעת לישראל ושנינו צאחת מהן תולין מכלל דמינוק תולין: **צריצי.** גדול הדור ריב"ל: **ופירושו לא שמע.** דבאדומים נמי היה לו לפרש ולחלק בין צלולים לעכורים. משקין צלולין נוחין ליבנע: **צצואה של סינוק.** דמות קלסתר פניו: **בתנ"י עס צ' נשים.** מפני שדעתן קלה ושמהן נוחות להסתפות ולא תירא זו מחצירתה שאף היא תעשה כמותה: **עס צ' אנשים.** שהאחד צוש מחצירו: **מתייחד אדם עם אמו.** טעמא מפרש בגמ': **ויסן עמה.** הן עס אמו וצעודו קטן קאמר דישן עמה צקירוב צשר כדמפרש ראזיל: **הגדילו זה יסן כסוסו כו'.** וכן הבת עס אביה צעודה קטנה: **גב' מאי טעמא.** לא יתייחד עם שתי נשים כצאשה שמתייחדת עם צ' אנשים: **דעתן קלה עליהן.** ושמהן נוחות להסתפות: **אלא.** להכי נקט קרא בן אמך לומר שהבן מצוי אכל האס: **פשטיה דקרא במאי כפי.** לענין פשטו של הקרא שדמדבר בהסתה אמאי נקט בן אמך בן אב סני ליה. לפי שממעט בחלק ירושתו: **בן אס לא סני ליה.** שאין להס חלק ירושה יחד זה יורש את אביו וזה יורש את אביו: **דלא כצאשה שאלו.** דאמר איש מתייחד עם שתי נשים: **כל שלשים יום.** ולד שמת בתוך שלשים יום אין צריך לכבדו בנמותו להוציאו לקבורה לא במטה ולא בצלילה אלא בחיק: **ונקבר צאשה אחת ושני אנשים.** וא"צ רבים ללוותו אלא ג': **אכל לא צאיש אחד ושתי נשים.** משום יחוד שלא היו צתי הקצרות סמוכין לעיר: **מה יסאונן.** מה מועיל אנינות לאדם לסמוך על כך מלהזכר ציצרו כל זמן שהוא חי צריך להיות גבר על חטאיו שאס לא כן יהא יצרו גובר עליו ויחטיאנו: **על מדותיו.** על קורותיו הקורות אותו: **מה יסאונן אדם חי.** למה יתאוונן אדם חי למה יתערעם אדם על הקורות הצאות עליו אחר כל החסד שאני עושה עמו שנתתי לו חיים ולא הצאתי עליו מיתה: **וכי גבר על חטאיו הוא.** שלא חטא לי ובצדקתו הוא חי בתמיה: **ורצנן.** אפילו תציר יצריה כדקאמרת יש לחוש ס פעמים שאין עס אנינות ועושין עמנן כאלו נושאין מינוק מת ויואלין לעבירה כי ההוא עובדא (ב) דהוה עובדא בההיא איתתא ואפיקתיה למינוק חי בחזקת מת לעשות עבירה עס ההולך עמה לקוברו. לשון אחר ממורי הזקן ולא גרסינן ורצנן אלא כולה צצא שאלו ג' גרים דיו חיים שנתתי לו כי ההיא איתתא דאמרינן צמועד קטן (דף כו:) שקשתה על מתה יותר מדאי עד שמתו ז' בניה והיא אחריהם מחמת שנתאוונת על מדותיו. דהוה עובדא ואפיקתיה ל"ג: **והוציאה עשרה אנשים צמטה.** בחזקת שהיא מתה וקלקלו עמה ואשת איש היתה: **דמחצרי עשרה וגנצי כשורא.** שיש צה משוי לעשרה: **מוסרים לו.** בית דין מי שקנה לאשתו ונסתרה והוא מעלה להשקותה מוסרין לו בית דין שצעירו שני תלמידי חכמים שמא יבא עליה וצא שוב אין המים צודקין אותה דכתיב (במדבר ה) ונקח האיש מעון בזמן שהאיש מנוקה מעון המים צודקין את אשתו אין האיש מנוקה מעון אין המים צודקין את אשתו (ו) ומצא עס שמים נמחק לצטלה: **לאחריו**

א ע"ז כה. ט) [שבת לג.], א ע"ז לו: ע"ש פסהדין כח: ע"ש, ד) [נע"ז] ובסנהדרין וברא"ש: משום ר' שמעון בן יהודה. אהמס צרי"ף כלפניו, ושין אהמס צרי"ף כלפניו, ושין צמקתה, ט) [בבב"ז] ואין אחר מתייחד. ובי"ה צע"ז ובסנהדרין, ו) [שירוי] כג: ושם נסגן, ז) מ"ק כד. שמתה פ"ג, ח) טוטה ו. ע"ז כה: ע"ש, ט) [נע"ז] הגירסא שמואל אהמס מלקטן פאל. משמע כלפניו, י) טוטה א, כ) [בבב"ז] שבע"י: שפעמים, ל) [בבב"ז] שבע"י: וברים דיו חיים שנתתי לו כי ההוא עובדא דההיא איתתא שיקונה על מתה וכו' שנתאוונת יותר על מדותיו, ט) [במדבר ה, יג - יד, ט] וצ"ל ואס (רש"י, ט) [לעיל כ ע"ז, ט] ושם צע"ב ד"ה לא צריכה, ט) [לעיל דר"ש חיי"י צשאין אשתו עמו וה"ג ר' שמעון אומר כו, רש"י ח"י, ט] [לעיל על מדותיו, ט] [לעיל צמועד קטן כו: ובי"ה מהרש"א ובי"ה צע"י שלפניו],

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ורצנן וכו' כי ההוא עובדא דההיא איתתא דהוה עובדא ואפיקתיה: (ב) תוס' ד"ה ר' שמעון וכו' לך נראה לר"י דלרבינן נמי אטו אסור: (ג) ד"ה י וכו' מציר יצרו כדקאמרת למוס':

הגהות הגר"א

[א] (ליקוט) מתנ"י בזמן שאשתו עמה. גי' תוס' ור"י ק' אינה כנונה דמ"מ אכתי שקיל ל"ל עמה וסג לשא דמתני' אין סוגל פירושם אלא אבז דמ"ק קאמר ג' נשים נקט גי"ב פירושם אלא אבז דמ"ק ר"ש ובי"ה צמטה מקומות רבו מלפני ולידא אין גי"מ דמ"מ הלכה כר"ש דטויה דע"ז (כ"ה צ') כוונה ור"ש לפי תוס' שפירשם לקמן כל שפסקו כו' ר"ל אפילו אשתו עמו דתוס' מנא כר"ש ולכן אמרו צע"ז עס צממתה כר"ש ופי' תוס' הוא כפון דקאי אלמעלה דאף במקום שמתה אכל שאר פירושים אינן מחוורין כיון דלא הוצרכו למעלה מזה כלום:

צעי רש"י

ביקור"ש [ביקור"ש].
ביקור'.

מוסף תוספות

א. בוא"ו ותחילת מימרא הוא ודברי הכל. תוס' הלא"ש.